

Äänitteen nimi: 2020-09-25 TEM Peter Lund.mp4

Äänitteen kesto: 00:13:38

[äänite alkaa]

Puhuja 1 [00:00:03]: Hyvää iltapäivää ja kiitokset tästä kutsusta tuoda pieni kommenttipuheenvuoro tähän tärkeään tilaisuuteen. Tänään on kuultu jo erittäin hyviä puheenvuoroja ja nyt tässä omassa puheenvuorossani tuon yhden näkemyksen ilmastopaneelin kannalta. Itse kun olen energiamiehiä niin tuo myös teki vahvan näkemyksen ja kysymyksiä tähän energiapuolen asioihin.

Puhuja 1 [00:00:29]: Seuraavassa kalvossa näkyy vähän mitä ilmastopaneeli on niille kuulijoille, jotka eivät tunne ilmastopaneelia. Ilmastopaneeli on todellakin valtioneuvoston asettama tiedepaneeli, joka pyrkii lisäämään vuoropuhelua politiikan ja tieteen välillä ilmastokysymyksissä. Me annamme erilaisia suosituksia.

Puhuja 1 [00:00:50]: Ilmastopaneelilla on omia hankkeita, monia omia hankkeita käynnissä, jotka varmasti liittyy varsin keskeisesti ilmastostrategian alueisiin. Tässä on eri sektoreiden puolella olevia analyyseja maataloutta, turve, nielut, sähköistyminen, nämä hankkeet ovat kaikki käynnissä ja jatkossa tullaan myös katsomaan paljon enemmän tähän oikeudenmukaisuuskysymykseen, josta oli jo puhetta.

Puhuja 1 [00:01:19]: Ilmastopaneeli mielellään on antamassa oman contribuutionsa tähän energia- ja ilmastostrategian tekemiseen.

Puhuja 1 [00:01:27]: Seuraavassa kalvossa nähdään vähän mitä, minkälainen matka meillä on nyt edessä hiilineutraalisuuteen ja tässä on hyvä pitää mielessä mielestäni tämä EU-raami, joka asettaa meillekin omat reunaehdot. Suomi on nyt itse asiassa edelläkävijä hiilineutraalisuuteen pyrkiessä, olemme 15 vuotta etujassa osaa muuta maailmaa ja muuta EU:ta, antaa meille siis edelläkävijän roolin, joka varmasti tässä strategiassa pitäisi muuttaa meille jonkinlaiseksi eduksi, vaikkapa teknologian kaupallistamisessa, ratkaisujen löytämisessä myös muille maille, joista meille syntyy sitten taloudellista hyötyä.

Puhuja 1 [00:02:10]: Toisaalta tässä syntyy myös sitten aikamoinen haaste, EU tulee tuomaan myös uusia politiikkoja vuoden 2035 jälkeen, jolla pyritään siis EU:ssa vuoteen 2050 hiilineutraalisuuteen. Me tiedämme jo jotain osiittain niistä, mutta me emme tiedä

kaikkea sisältöä, sen takia on hyvin tärkeää myös satsata ennakoivuuteen, ennakoida mitä tulee tapahtumaan maailmalla ja EU:ssa siten, että ne ratkaisut johon me nyt sitten päädytään tämän strategian puitteissa, että ne ovat optimaalisia ja ettei tulisi virhe investointeja.

Puhuja 1 [00:02:46]: Komission varapuheenjohtaja Timmermans on myös painottanut sitä, että kyseessä ei ole pelkästään tekninen muutos. Teknisestihän tämä näyttää jo powerpointillakin suhteellisen yksinkertaiselta, mutta kysymys on valtavasta yhteiskunnallisesta murroksesta, samanlaisesta murroksesta, joka oli aikanaan teollinen vallankumous, joka muuttaa poliittisia valtasuhteita mahdollisesti, se tulee muuttamaan yritysten liiketoimintamallit, se tulee muuttamaan lainsäädännön ja se koskettaa meitä jokaista yhteiskunnassa.

Puhuja 1 [00:03:16]: Elikkä tällaiset sosiotekniset, sosiaaliset systeemiset kysymykset kannattaa ottaa tässä vaiheessa myös vahvasti esille. Näihän ei aikaisemmista energia- ja ilmastostrategioissa ole tarvetta ollut tehdä, nyt olemme aivan uudentyyppisen strategiaproessin edessä.

Puhuja 1 [00:03:31]: Mitä yhteistä EU:lla ja Suomella on, on myös se, että me nähdään selvästi, että nielujen merkitys, kun lähestytään sitä hiilineutraalisuuden pistettä, niiden merkitys tulee kasvamaan hyvin paljon. Eli miten EU:kin tulee nielujen kanssa toimimaan jatkossa, miten ne määritellään nyt kun me 15 vuotta aikaisemmin tullaan jo tekemään tämä tempu, niin on hyvä olla siinä kehityksessä mukana ja keskusteluissa myös vaikuttamaan sitten siihen EU:nkin poliittiseen sisältöön.

Puhuja 1 [00:04:01]: Seuraavassa kalvossa mennään jo vähän tuohon energiapuolen asioihin, joka on meille varmasti kaikille jo tuttu, elikkä miten noista kokonaispäästöistä sitten päästään sinne hiilineutraalisuuteen? Tässä on kova remontti edessä. Näin energiahistoriaakin tutkineena voisin sanoa, että näin suurta muutosta ei ole tainnut koskaan missään päin maailmassa olla. Ei öljykriisissä näin suuria muutoksia nähty, ei ole meidänkään historiassamme, vaikka on ollut sodat, ei ole tällaisia muutoksia ollut.

Puhuja 1 [00:04:29]: Elikkä me puhutaan hyvin suuresta energiamuutoksesta, jossa energiajärjestelmän muutosnopeus on varmasti äärirajoilla. Energiasektori, joka vastaa noin 3/4 osaa päästöistä on varmasti tässä nyt kaiken kaikkiaan hyvin keskeisessä roolissa, kun puhutaan päästöjen vähenemisestä. Kuten tässä tänään kuultu, kaikkien sektorien pitää tulla mukaan ja itse asiassa voin sanoa, että näiden nielusektorin, nielujen...nettonielujen merkitys tulee voimaan varsin tärkeä siltä osin, että joudutaanko muilla sektoreilla sitten todella menemään äärirajoille.

Puhuja 1 [00:05:05]: Tavoitetila on selvä ja meillä on näkemys näistä päästövähennyksistä mitä eri sektorit voivat tuoda, meillä on erinomaiset tiekartat tulossa, josta pitää varmasti onnitella nyt meidän teollisuutta, että he ovat näin hienosti jo katsoneet asioita eteenpäin, mutta tavoite tosiaan mihin me pyrimme on poikkeuksellisen tiukka.

Puhuja 1 [00:05:26]: Seuraavassa kalvossa avaan [?? 00:05:28] esimerkin kautta, nyt kun olen tiedemies niin me olemme tietenkin Aalto Yliopistossa jo paljon laskeskelleet näitä hiilineutraalisuuspolkuja. Minä tuon vain esimerkin tässä esille, että minkälaisia systeemisiä muutoksia tässä on tulossa esille. Nämä laskelmat ovat karkeita vain suuntaa antavia, eivätkä ne ole virallisia, mutta kuvastavat vähän niitä kysymyksiä joita tulee esille.

Puhuja 1 [00:05:48]: Tästä otan tällaisen vähän jopa löysemmän tavoitteen energiasektorilta, että päästöt puoleen, vähän runsaaseen puoleen 2035:teen todennäköisesti joudutaan vielä tiukempiinkin päästövähennyksiin. Erilaiset oletukset mitä tässäkin on tehty varmasti vaikuttaa lopputulemiin, että sen takia tietenkin politiikot viime kädessä päättävät mitä tehdään ja luvutkin, mitä tässä esitetään, varmasti tulevat muuttumaan.

Puhuja 1 [00:06:15]: Mutta kiinnostavaa on se, että tosiaan tuo hiilidioksidin hinta, kun me tehdään oletuksia niin siellä noin 60-65 euron hinnassa per tonni sen pitäisi olla tällaisessa markkinaehtoisessa tilanteessa, jossa annetaan markkinoiden päättää mitä tehdään. Tässä voi olla siis EU:n päästöoikeushintaa, tässä vois olla myös kansallisia veroja mukana, mutta tuossa suurin piirtein mennään.

Puhuja 1 [00:06:39]: Ja mitä tulee ihan tuloksena, kun tehdään tällainen optimointi, kokonaisoptimointi, tässä me laskemme Suomen energiajärjestelmän muutokset, eli tunnittaisen [?? 00:06:47] koko vuoden [?? 00:06:49] energiajärjestelmä toimii edelleen. Tässä nähdään suuria polttoainemuutoksia, elikkä tämä vanha polttoainepohja fossiiliset polttoaineet menee alas. Me tullaan todennäköisesti joutumaan tilanteeseen, jossa polttoaineen merkitys itse asiassa kasvaa entisestään, koska pääosa...vajaa puolet kaikista polttoaineista häviää, eli pitää miettiä mistä se loppupuoli tulee.

Puhuja 1 [00:07:13]: Ehkä näistä tiekartoista me saadaan vielä lisää, niitä ei ole tässä mukana, mutta että kaasun ja bioenergian osuus saattaa lisääntyä, koska tarvitaan polttoainetta. Tässä tietenkin teollisuuden investoinnit, minne ne menevät, mennäänkö vielä vahvempaan sähköistymiseen ovat varmasti hyvin avainasemassa.

Puhuja 1 [00:07:31]: Sähkön rooli niin kuin tänään on puhuttu, se kasvaa, sähkö on se ainoa tapa, jolla me itse asiassa pystymme näin suuria polttoainemääriä muuttamaan ja voi olla, että siinäkin tulee sitten tiukkaa. Lämpöpumpit kasvavat huomattavasti, siis hyvin suuria siirtymiä.

Puhuja 1 [00:07:46]: Ottamatta kantaa ovatko luvut oikeita tai vääriä niin ne kuitenkin antaa osviittaa siitä, että tosiaan polttoaineisiin pitää kiinnittää huomiota, sähkö...pitää miettiä sen osaa. Sitten pitää miettiä biomassan kestävyyttä, koska biomassassa tulee olemaan se tärkein polttoaine meillä, se on se tärkein polttoaine tulevaisuudessa.

Puhuja 1 [00:08:06]: Investoinnit täällä on kymmeniä miljardeja. Miten me investoinnit tehdään ja miten investointisyklit tulevat tähän osumaan? Nämä ovat asioita, joita varmasti näissä erilaisissa laskelmissa ja arvioissa pitää käydä lävitse ja tärkeänä tietenkin, kun katsotaan näin suurta muutosta, on sosiaaliset kysymykset, oikeudenmukaisuuskysymykset.

Puhuja 1 [00:08:25]: Niin kuin varapuheenjohtaja Timmermans on sanonut: nämä ovat kyllä keskeisiä asioita, kun puhutaan Green Deal:inkin kohtalosta. Sitten, jos mennään tuon 20 rajan alla, tuossa on tuo 20 miljoonaa tonnia co₂:hta, sieltä tulee sitten isojen systeemisiä muutoksia. Jukka Leskelä hyvin toi esille kysymyksen sähköverkosta, rajakapasiteeteista eri maihin ja niin edelleen. Nämä kysymykset tulevat sitten tuon rajan alapuolelle, eli hyvin suuria systeemisiä muutoksia.

Puhuja 1 [00:08:55]: Seuraavassa kalvossa sitten tuon esille tavallaan sen kysymyksen, että kun me puhutaan tästä hiilineutraalisuudesta ja tässä on yhteispeli eri sektoreiden välillä hyvin tärkeää. Siellä on energiassektori varmaan se keskeisin ei siitä ole epäilystäkään, mutta muut sektorit, maatalous, jätteet, siis ei energiassektorit [?? 00:09:15] päästöt ovat tärkeitä ja nielut ja nämä kaikki kolme vaikuttavat sitten siihen kuinka kovia tavoitteita eri sektoreille tulee.

Puhuja 1 [00:09:25]: Tärkeä havainto ja se, että jos nielu jostain syystä jää liian pieneksi niin kyllä tästä tulee tavattoman haasteellinen tehtävä. En käy noita numeroita lävitse tuossa taulukossa, se on teille vähän niin kuin iltalukemisena, mutta nielujen pitäisi olla selvästi yli 20 miljoonaa tonnia vuodesta, jotta nämä muutokset olisivat hallittavissa. Eli jos nielut tulevat hyvin pieniksi, niin voimme joutua tällaiseen hallitsemattomaan tilanteeseen, kutsuisin sitä energia[?? 00:09:52] tipping point, että mennään sen ylitse ja me tullaan hyvin sellaiseen hallitsemattomaan tilanteeseen.

Puhuja 1 [00:09:58]: Tällaisissa kysymyksissä meidän pitää olla nyt tarkka ja se asettaa varmasti myös tutkijoille uusia haasteita, että saadaan se oikea tarkkuustaso, että me pääsemme näitä asioita katsomaan. No sitten ihan lopuksi tässä... kun katsotaan seuraavassa kalvossa vähän kokonaisuutta ja pohditaan johtopäätöksiä, niin ehkä se yksi keskeinen, kaksi keskeistä sanaa tässä tulee esille, se, että energiaa ja ilmastoa pitää katsoa kokonaisuutena kokonaisvaltaisesti.

Puhuja 1 [00:10:28]: Ne merkitsee, että kokonaisvaltaisuus merkitsee niin kuin energia mielessä kokonaisuutta, että meillä on... katsotaan sitä oikein, mutta myös sitä seikkaa, että jos aikaisemmin energia- ja ilmastostrategiassa energian hinta, saatavuus ja päästöt ovat olleet ne tekijät joiden suhteen on strategiaa luotu. Nyt on tähän yhtälöön tuotava uusia tekijöitä, sinne on tuotava työ, talous, oikeudenmukaisuus, ilmasto, nämä ovat ne tekijät jotka pitää yhdessä kokonaisuutena saada mukaan ja tämä tuo varmasti haasteita meille, koska me emme ole koskaan aikaisemmin ilmastostrategioissamme tavallaan joutuneet tällaisen vahvan murroksen eteen, joka on syntymässä.

Puhuja 1 [00:11:08]: Kokonaisvaltaisuus näkyy energiapuolella siinä suhteessa, että kaikki sektorit tulevat olemaan tärkeitä. Hiilinielut tulevat korostumaan erityisesti, kun ollaan lähestymässä hiilineutraalisuutta. Niitä meidän pitää varjella ja kasvattaa ja samalla kuitenkin saada niistäkin elinkeinoa ja myös bioenergiaa. Kestävä bioenergian käyttö on tärkeitä ja niin edelleen. Hyvin merkittäviä kysymyksiä, jotka vaikuttavat kaikki toisiinsa myös vahvasti.

Puhuja 1 [00:11:36]: Energiajärjestelmän pohjalta toisin myös esille sen näkemyksen, että kun näin isoja muutoksia tulee suhteessa lyhyessä ajassa niin kaikki epävarmuustekijät, riskit, rajoitukset, ne kasvavat. Elikkä silloin meidän pitäisi tavallaan myös ottaa huomioon näitä epävarmuustekijöitä paljon tarkemmin esille kuin aikaisemmin, jossa puhuttiin incrementaalisista muutoksista vähitellen. Nyt mennään nopeasti isolla ja se merkitsee, että nyt kaikkeen tällaiseen epätarkkuuteen ja varmuuteen, epävarmuuteen, pitää kiinnittää paljon enemmän huomiota, jotta sitten investoinnit, jotka me tehdään...sitä voidaan vain kerran tehdä, että ne menevät sitten oikein.

Puhuja 1 [00:12:18]: Sitten vielä ihan lopuksi hyvät naiset ja herrat näistä muista kysymyksistä, nythän me puhumme paljon energiasta, mutta täytyy muistaa, että ilmastostrategiasta kun puhutaan niin siinä pitää muita kysymyksiä myös ottaa huomioon. Kysymys sopeutumisesta, tällä hetkellä näyttää siltä, että globaalisti mennään päästöissä ainakin kaksi kertaa yli Pariisin tavoitteen, ehkä vähän enemmänkin. Kysymys arktisista alueista pitää miettiä, ne ovat meille tärkeitä. Biodiversiteetti ja niin edelleen.

Puhuja 1 [00:12:48]: Meillä on hyvä puheenvuoro uusista teknologioista, innovaatioista, mitä on tulossa nyt kun mekin jo viisitoista vuotta aikaisemmin kuin muut ikään kuin pääsemme hiilineutraalisuuteen, pitääkö meidän ennakoida siellä asioita, siis ennakoiti kaiken kaikkiaan muuttuu hyvin tärkeäksi. Eli tietenkin juuri nämä uudet teolliset mahdollisuudet mitä edelläkävijältä aina odotetaan ja kannattaa käyttää hyväksi, niin nekin pitää tässä ottaa mieleen.

Puhuja 1 [00:13:14]: Eli kaiken kaikkiaan tämä energia- ja ilmastostrategia on varmasti hyvin haasteellinen ja minusta on erinomaista nyt, että tässä tavallaan jo näissä puheenvuorossa, mitä tänään on kuultu, pystytään näkemään tätä asiaa monelta kantilta. Tällainen kokonaisuus, kokonaisvaltainen näkemys on varmasti tässä paikallaan. Kovasti kiitoksia.

[äänite päättyy]